

Opettajien kokemukset lukion vieraiden kielten suullisten kurssien toteutuksesta ja suullisen kielitaidon arvioinnista

**LukSuS -
Lukion suullisen kielitaidon kurssin seuranta-
ja tutkimushanke
2010-2012**

Outi Hakola, Raili Hildén
Helsingin yliopisto
Opettajankoulutuslaitos
Vieraiden kielten opetuksen tutkimusryhmä VieKi
<http://blogs.helsinki.fi/luksus-projekti/>

Kasvatustieteen päivät 2011
23.-25.11.2011, Joensuu

Hankkeen tausta ja tarkoitus

- **Rahoittaja:** Opetus- ja kulttuuriministeriö
- **Yhteistyökumppanit:** OKM, Opetushallitus, Helsingin yliopiston Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenia, SUKOL ry ja alueyhdistykset, Helsingin yliopiston Opettajankoulutuslaitos (VieKi ja Koulutuksen arviointikeskus)

Hankkeen tausta ja tarkoitus

- Vieraiden kielten puhumisen rooli opetuksessa vaihtelee edelleen suuresti huolimatta yleissivistävän koulutuksen virallisista opetussuunnitelmaperusteista.
- 1.8.2010 lukiokoulutuksen järjestäjät veloitettiin tarjoamaan suullisen kielitaidon kurssi yhtenä vieraiden kielten A1- ja B1- oppimäärien, toisen kotimaisen kielen ja äidinkielenomaisten kielten syventävistä kursseista: [Opetushallituksen tiedote 18.5.2010](#)
- Opettajat osittain uuden haasteen edessä, kun suullisten kurssien määrä kouluissa lisääntyy / vakiintuu ja arvioinnin yhteismitallisuuteen on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota
→ *suullisista kursseista annetaan opiskelijalle erillinen todistus, joka sisältää arvion opiskelijan kielellisistä taidoista ko. kielessä*

LukSuS (opettajat)

Opettajien kompetenssit & Opettajien tiedot / tietämys

Käsitykset & näkömynkset opettamisesta

Vesterinen et al. 2008:
A comparison of
teacher competences

Kansanen 1993
Opettajan pedagogisen
ajattelun tasomalli

Shulman 1986, 1987:
Pedagogical content
knowledge

Thompson 1992:
"Conception = beliefs, meanings,
preferences, attitudes"

"The teaching profession
should be based on the
values of social inclusion
and nurturing the potential
of every learner."

A. Toimintataso:
pre -> interaktio -> post
B. 1.Ajattelutaso:
objektiteoriat (oppiaineen
didaktisten teorioiden
reflektointi)
C. 2.Ajattelutaso:
metateoria (kriittinen
omien päätösten
arvoperustan arviointi)

1. Content knowledge
2. General pedagogical knowledge
3. Curriculum knowledge
4. Pedagogical content knowledge
5. Knowledge of learners
6. Knowledge of contexts
7. Knowledge of educational ends

1. The dialectic relationship
between teachers' beliefs and
instructional practice
2. The study of teachers' beliefs:
the construction of a suitable
theoretical framework

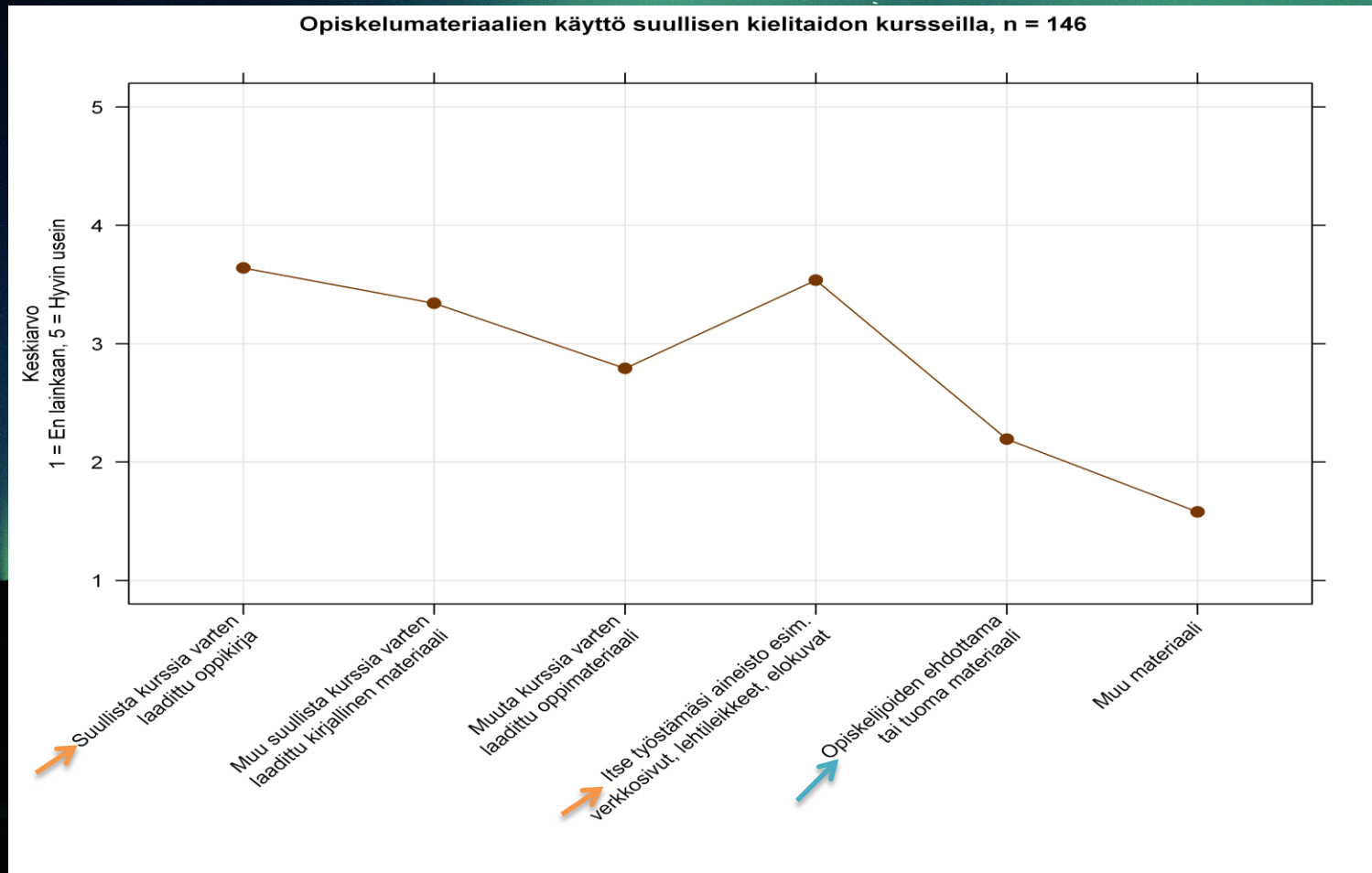
Opettajan pedagoginen ajattelu ja toiminta

- A) On värittynyt käsityksillä (conceptions) ja uskomuksilla (beliefs) opettamisesta (Thompson 1992),
 - B) mutta vahvasti myös tietopohjaista (Shulman 1986, 1987),
 - C) uskomusjärjestelmän varassa tapahtuvaa päätöksentekoprosessia, jonka perustelut ovat usein tiedostamattomia (Kansanen 1993)
- Opettajan tehtävä on muuntaa tuntemansa tietoaines sellaiseksi, jonka oppijat pystyvät omaksumaan (Shulman 1986, 1987)
 - **pedagoginen sisältötieto ja tieto oppijoista (+ tieto opetussuunnitelmasta)** vieraan kielen suullisen vuorovaikutuksen opettamisessa

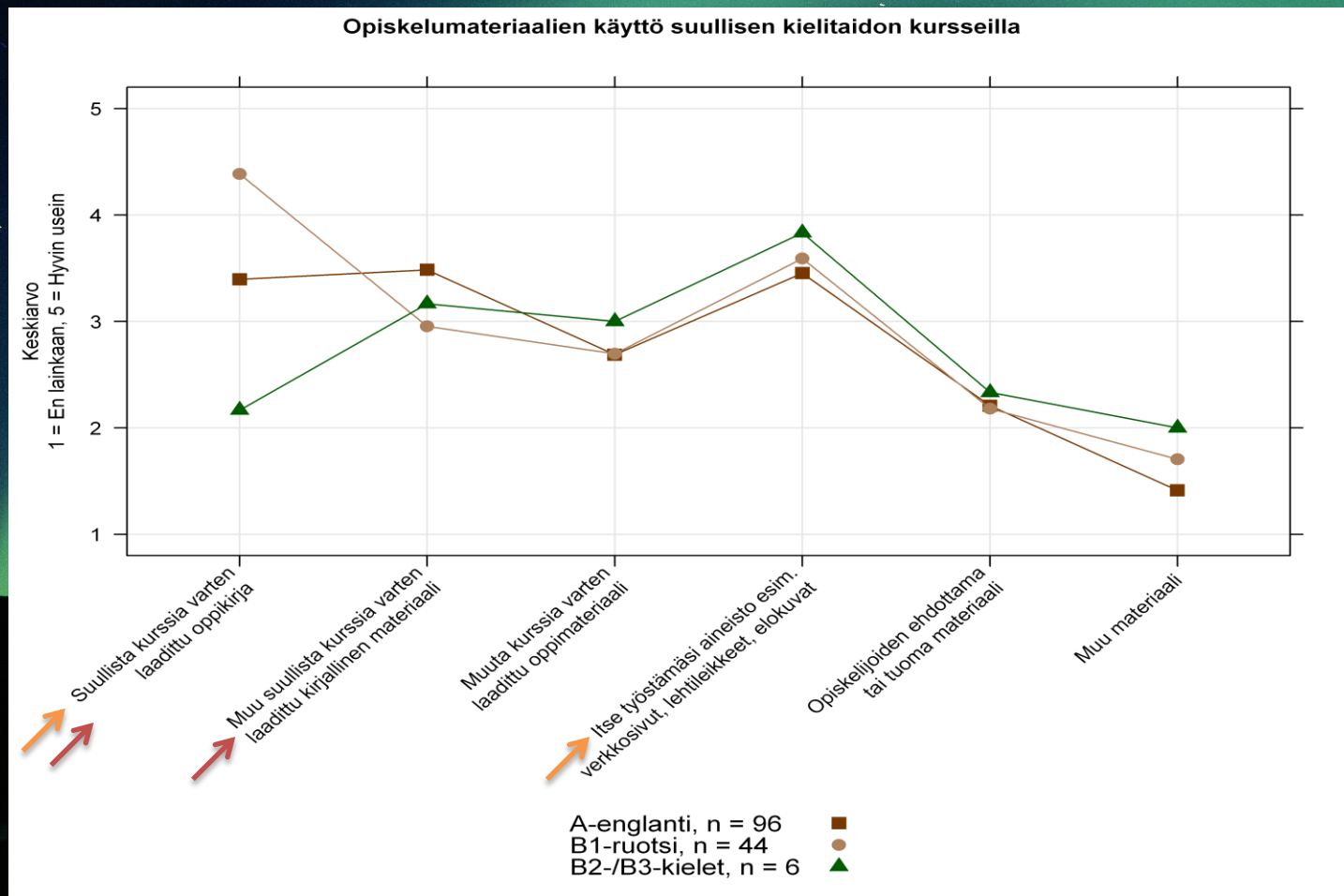

1. Mitä kokemuksia opettajilla on eri
työskentelytavoista
ja opetusmateriaaleista
suullisen kielitaidon kursseilla?

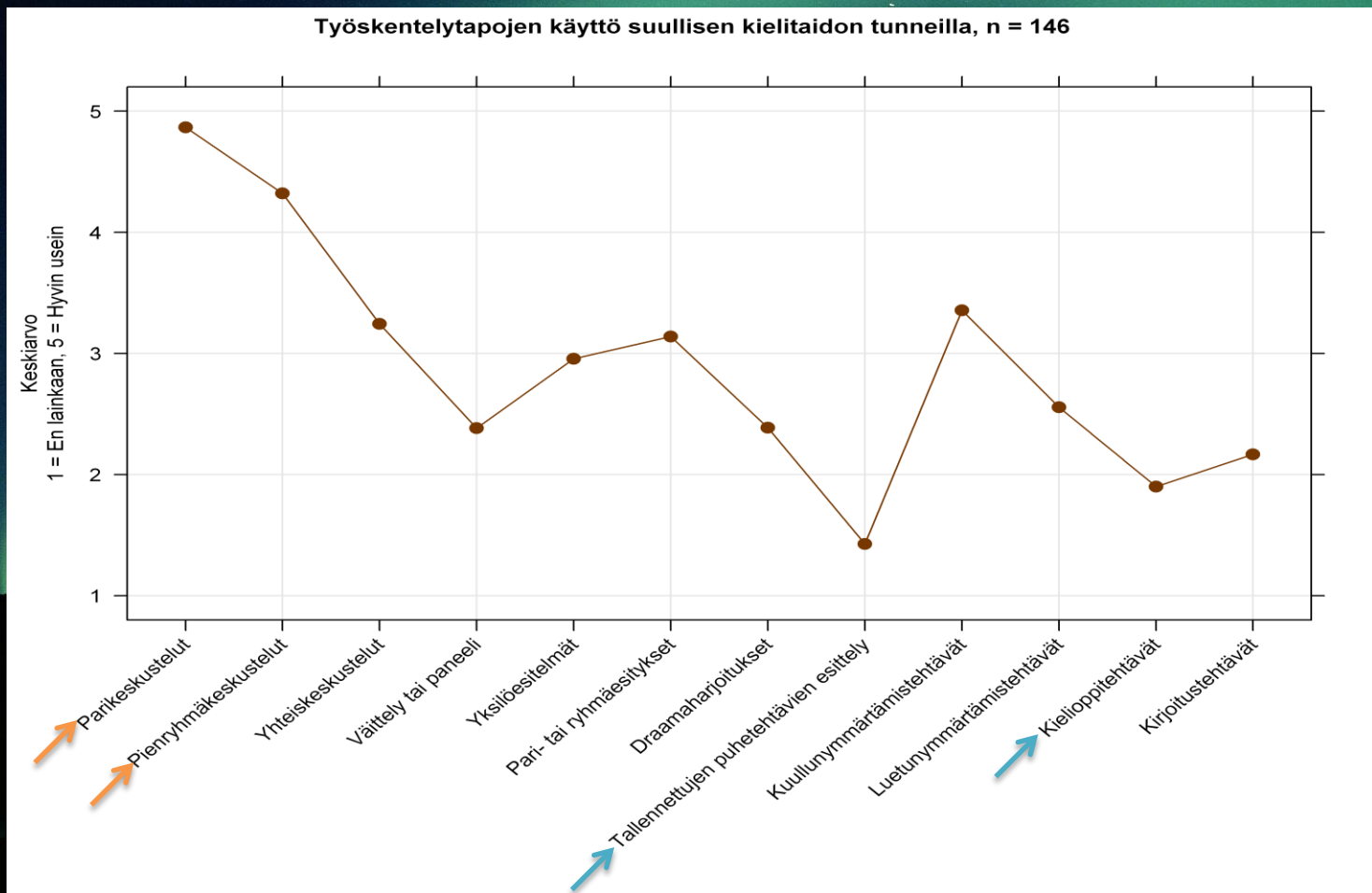
Opiskelumateriaalien käyttö suullisen kielitaidon kurssilla; kaikki vastaajat

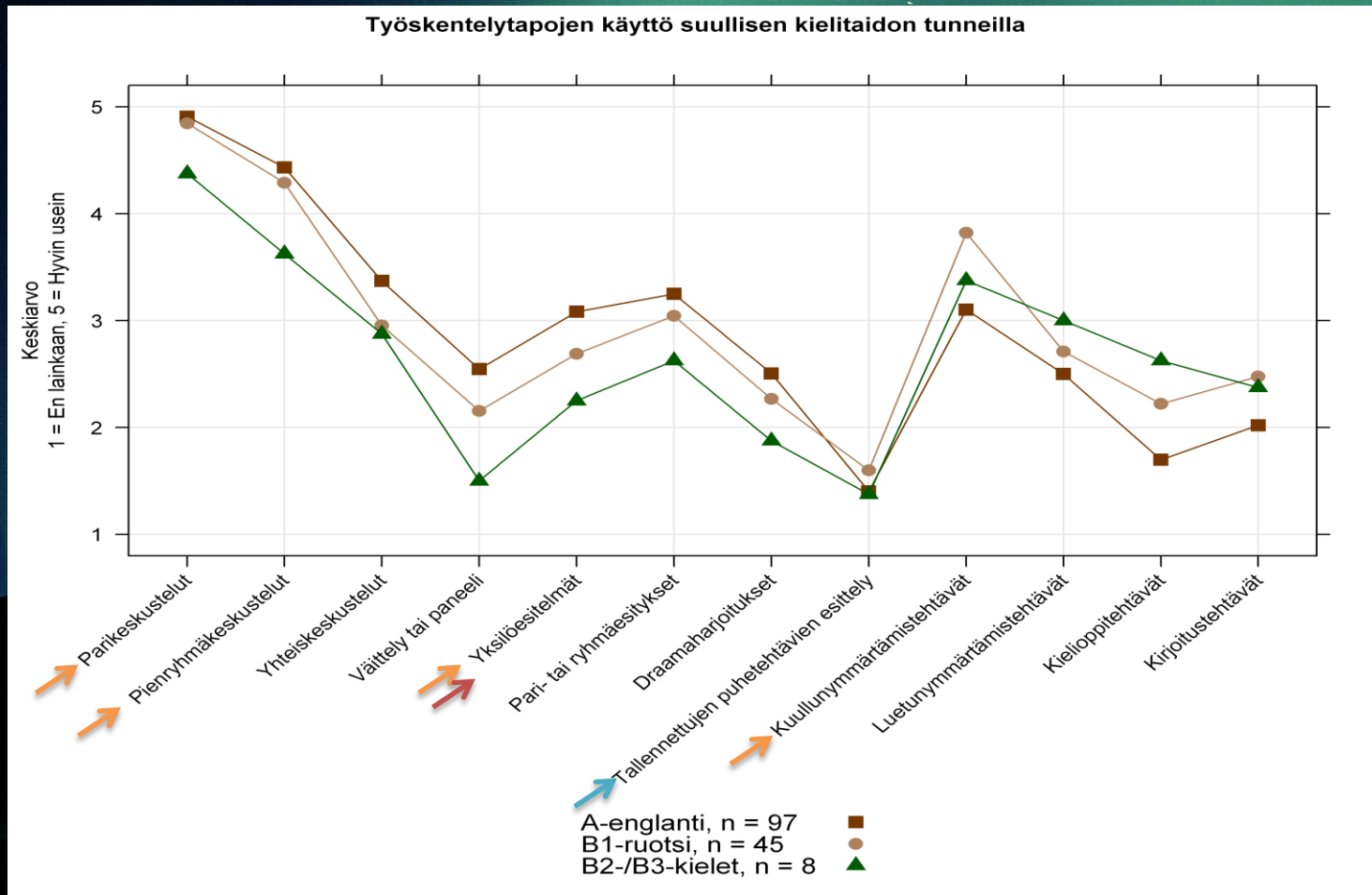
Opiskelumateriaalien käyttö suullisen kielitaidon kurssilla; vastaajaryhmät

Työskentelytavat suullisen kielitaidon kurssilla; kaikki vastaajat

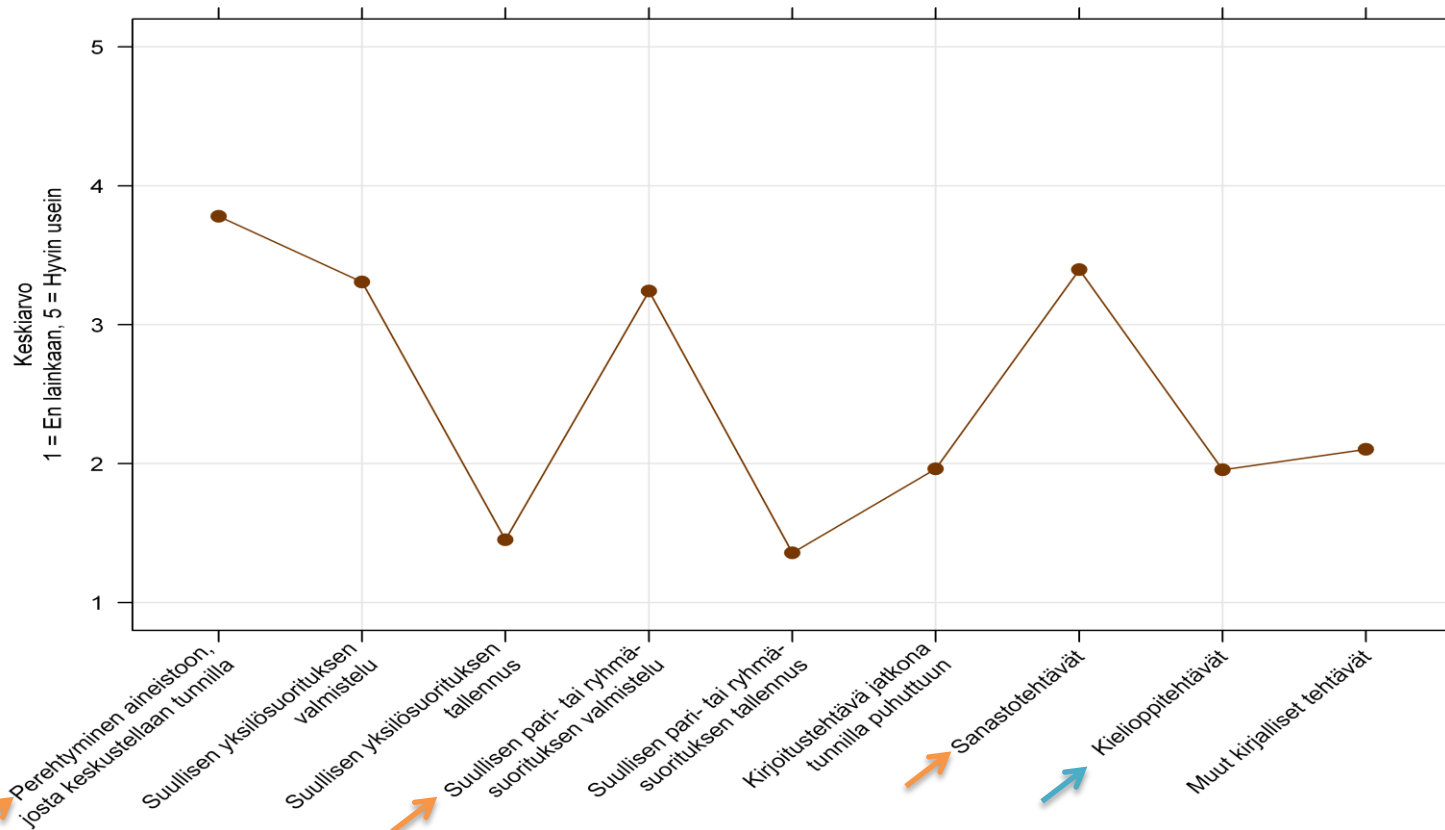

Työskentelytavat suullisen kielitaidon kurssilla; vastaajaryhmät

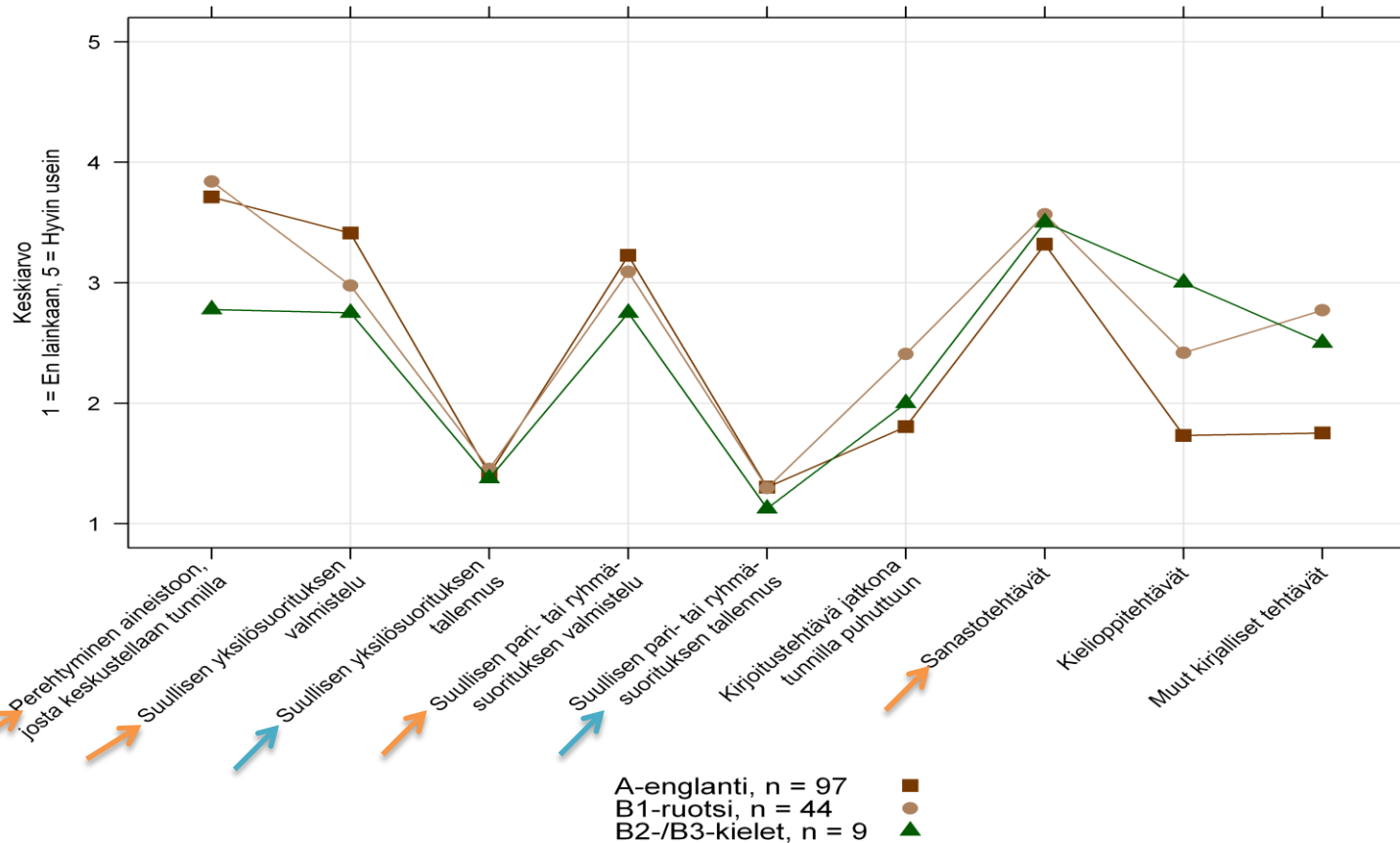
Kotitehtävät suullisen kielitaidon kurssilla; kaikki vastaajat

Erilaisten kotitehtävien teettäminen suullisen kielitaidon kursseilla, n = 146

Kotitehtävät suullisen kielitaidon kurssilla; vastaajaryhmät

Erilaisten kotitehtävien teettäminen suullisen kielitaidon kurseilla

Johtopäätöksiä ja suosituksia

- Opetukseen integroitu, oppilaslähtöinen teknologian käyttö edelleen vähäistä kursseilla -> itse tallennetut puhenäytteet
- Oppikirjapainotteisuus myös suullisilla kursseilla, vaikkakin ero nähtävissä englannin ja ruotsin välillä: ruotsinopetuksessa kurssikirja dominoi
- Kursseilla runsaasti myös itse tehtyä materiaalia molemmissa kielissä
- Oppilaslähtöisen teknologian hyödyntämisen sisään ajaminen täydennyskoulutuksissa

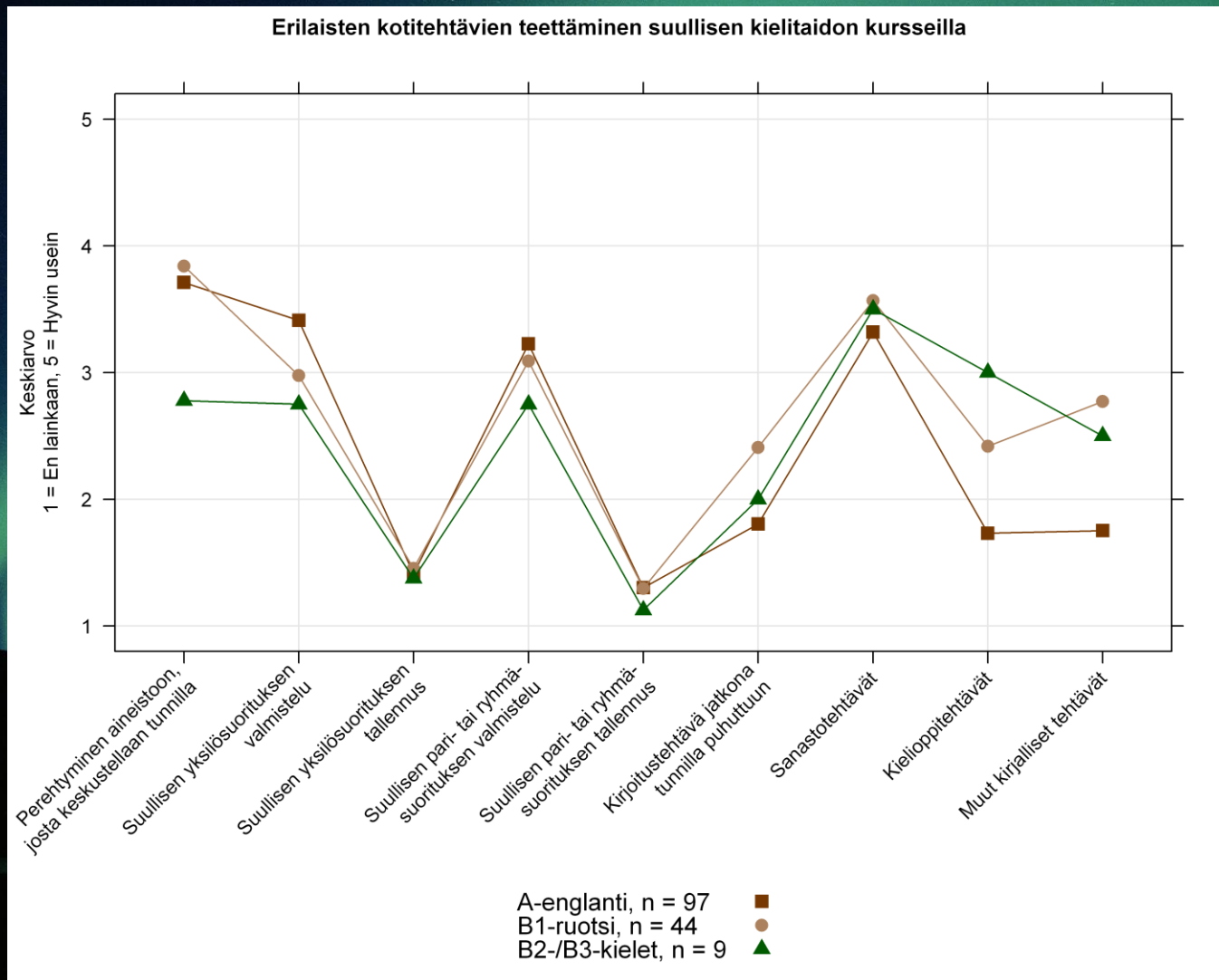
Arvioinnin tarkoitukset ja periaatteet

- Formatiivinen (yksinkertaistus kirjavasta terminologiasta, ks. Esim. Huhta 2008)
- oppimisen edistäminen, yksilöllisyys, osallisuus, monimuotoisuus, satunnaisuus
- Monipuolinen näyttö
- Summatiivinen: opitun toteaminen, reliaabelius, mittauksen luotettavuus ja yhteismitallisuus selektiivisen ja normittavan tarkoituksen mukaisesti opiskelun päättyessä
- Perustuu usein kertasuoritukseen

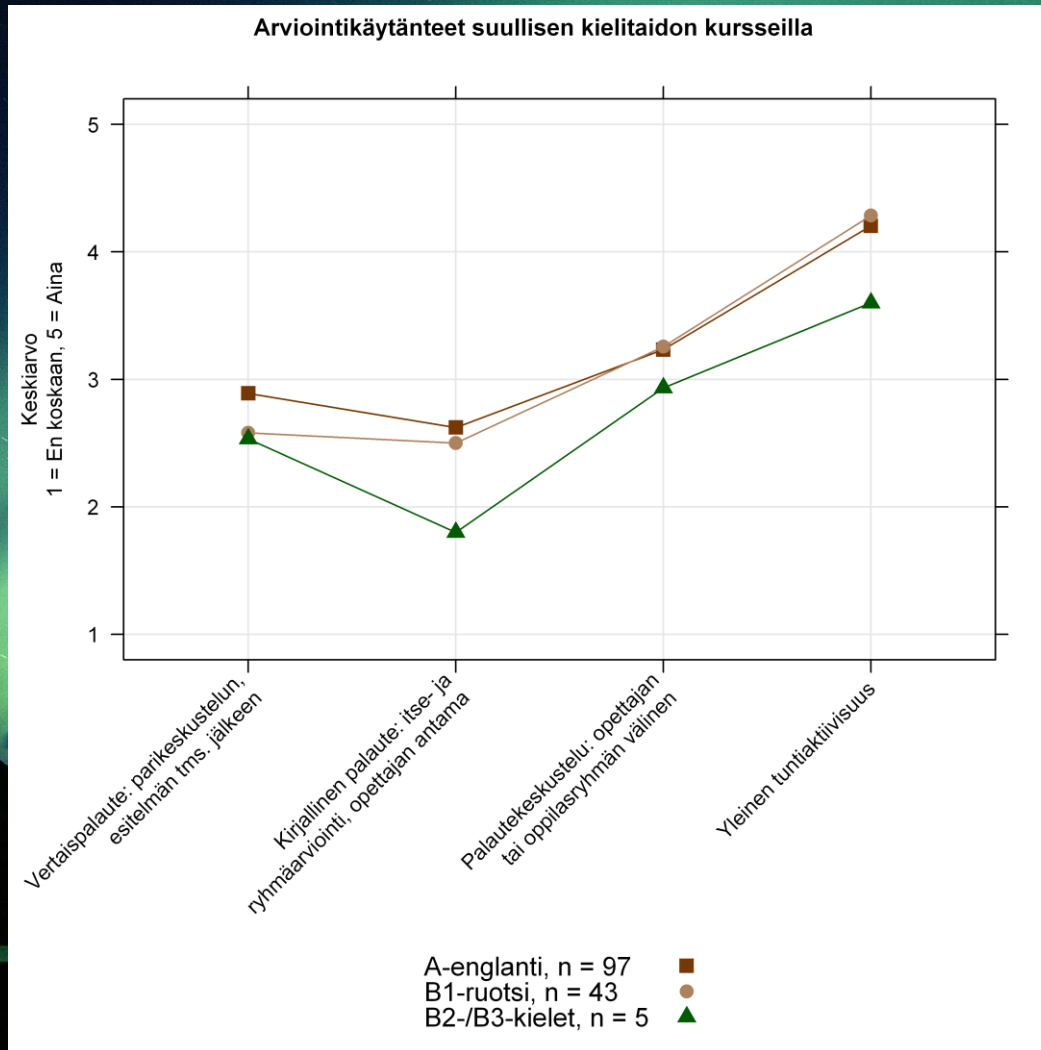
A photograph of the Aurora Borealis (Northern Lights) in a dark, starry night sky. The aurora is a vibrant green, glowing band that curves across the sky. Below the sky, the dark silhouettes of mountains and a forested ridge are visible. In the foreground, a calm lake reflects the aurora and the dark landscape. The overall scene is serene and majestic.

2. Mitä kokemuksia opettajilla on suullisen kurssin arvioinnista?

Formatiivinen arviointi

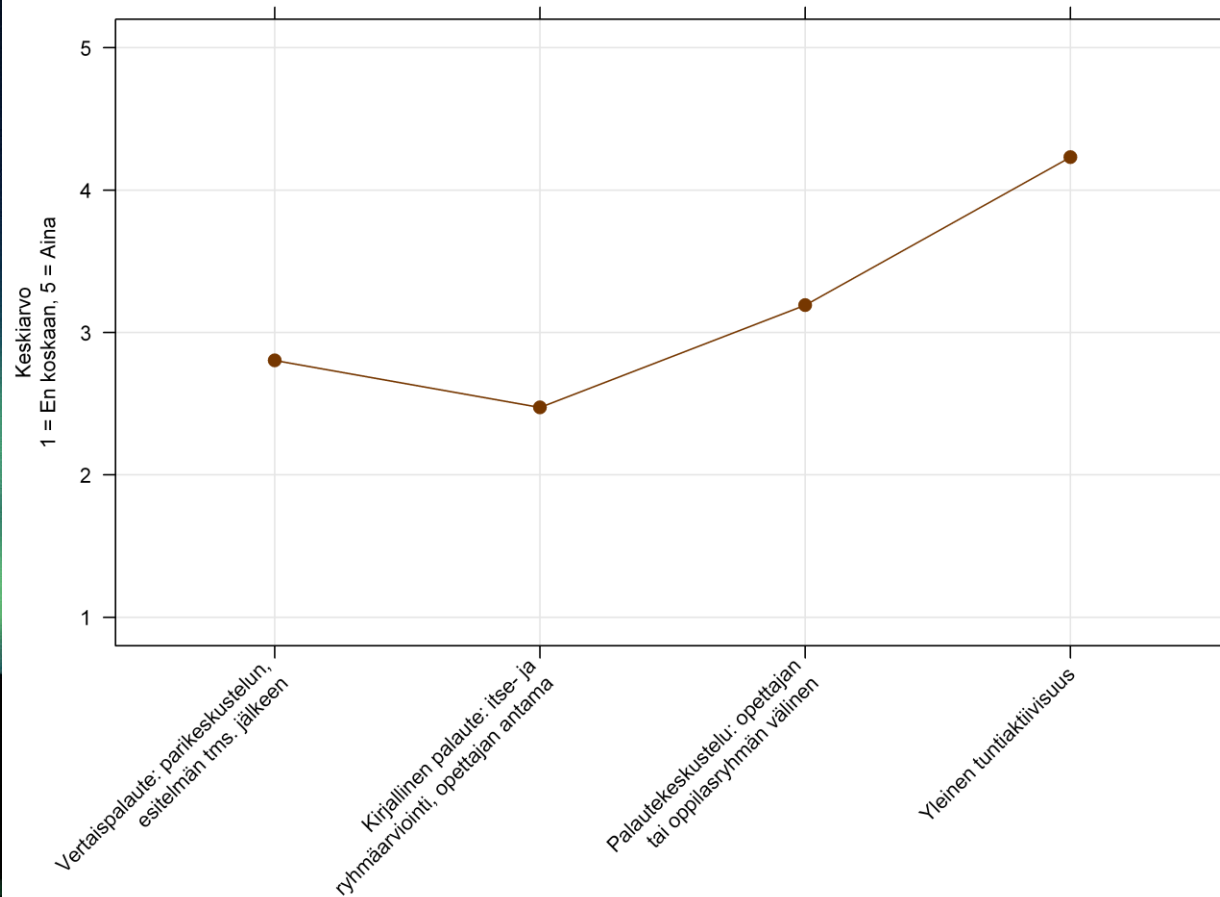

Formatiivinen arviointi

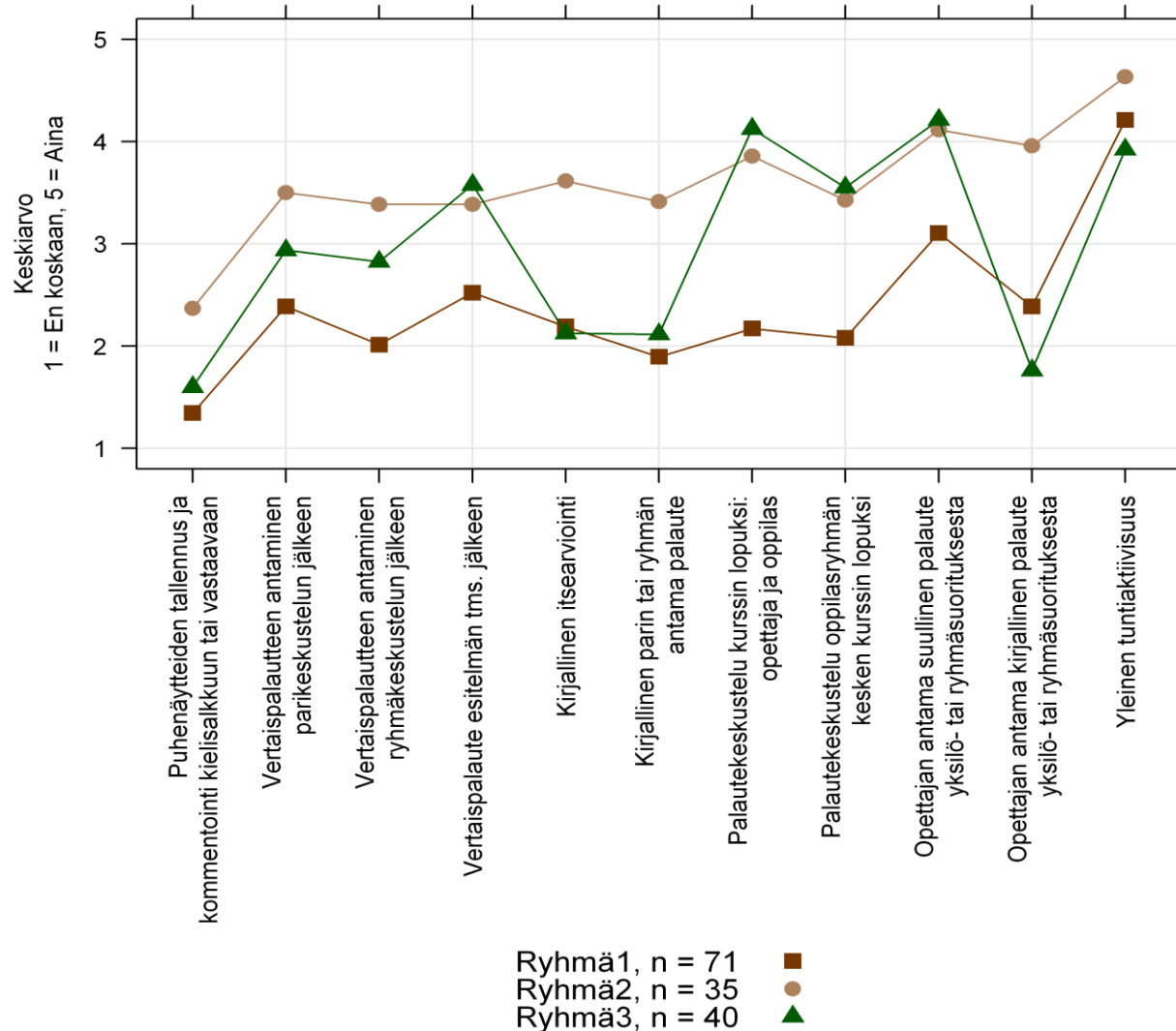
Formatiivinen arviointi

Arviointikäytännöt suullisen kielitaidon kursseilla, n = 146

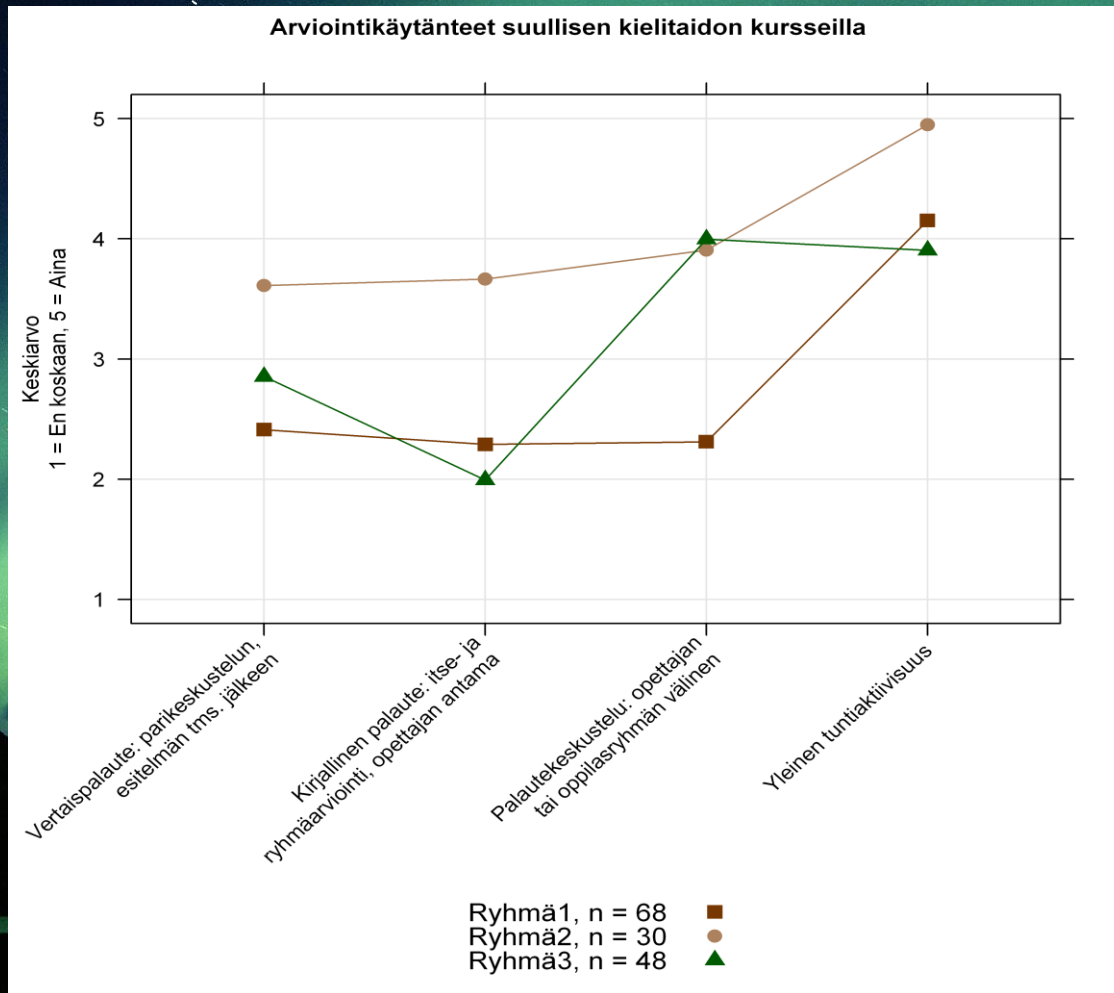

Formatiiviset käytänteet

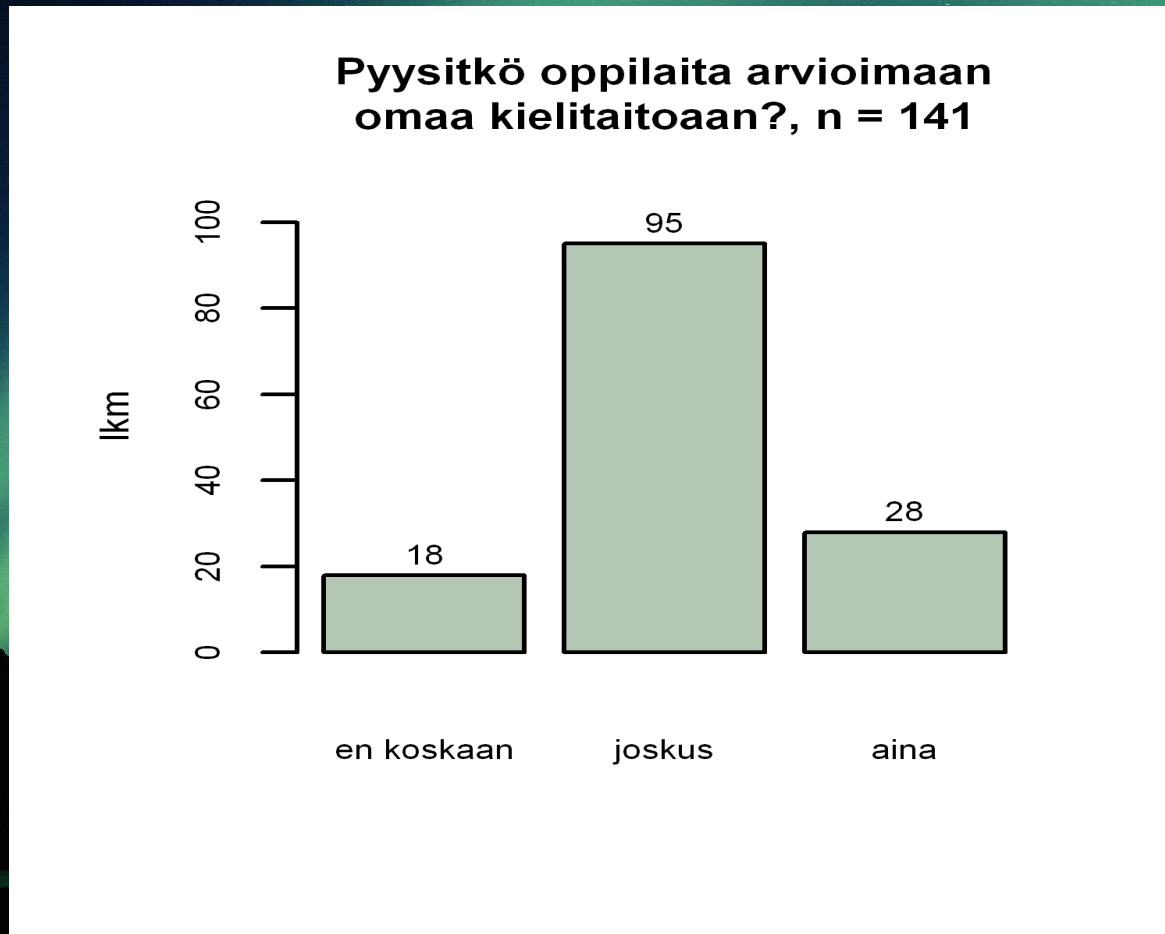
Arviointikäytänteet suullisen kielitaidon kursseilla

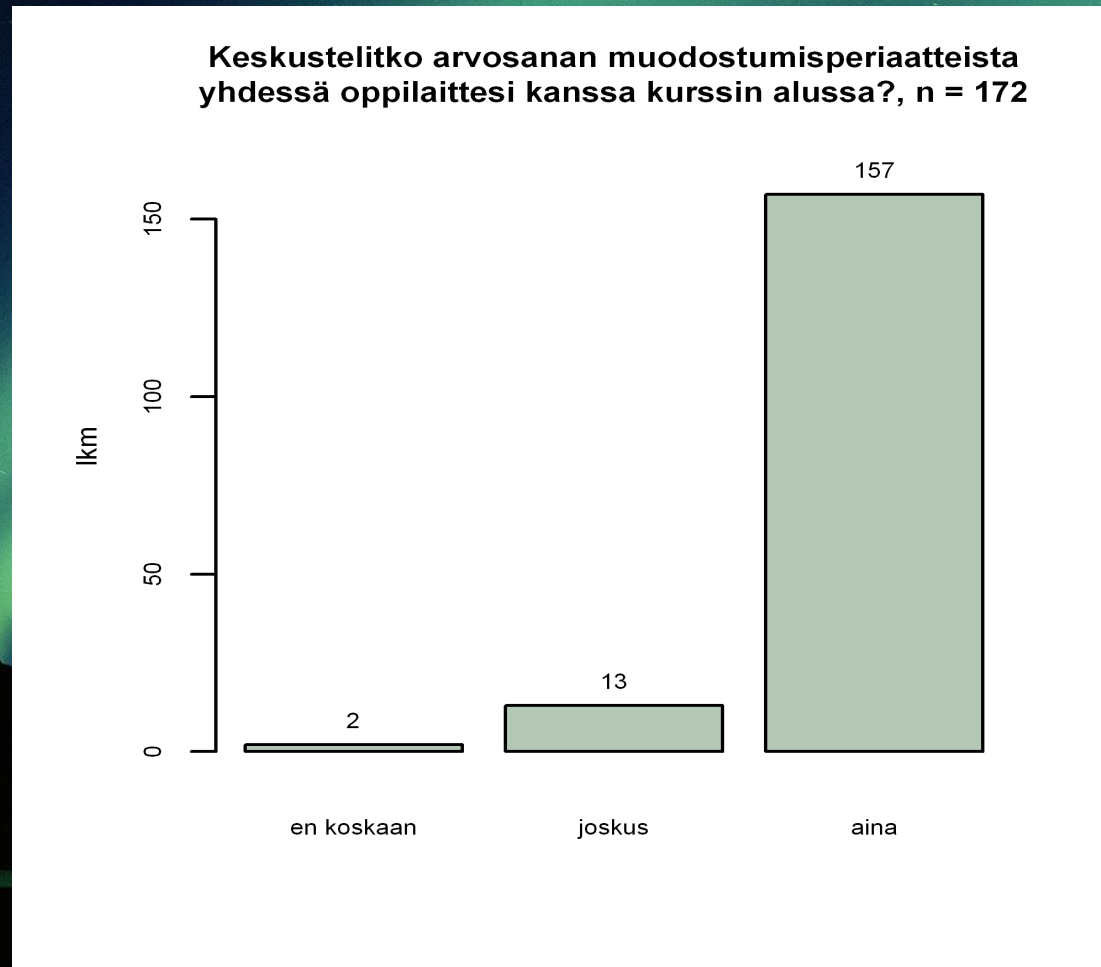
Formatiiviset käytänteet: Tiivistelmä

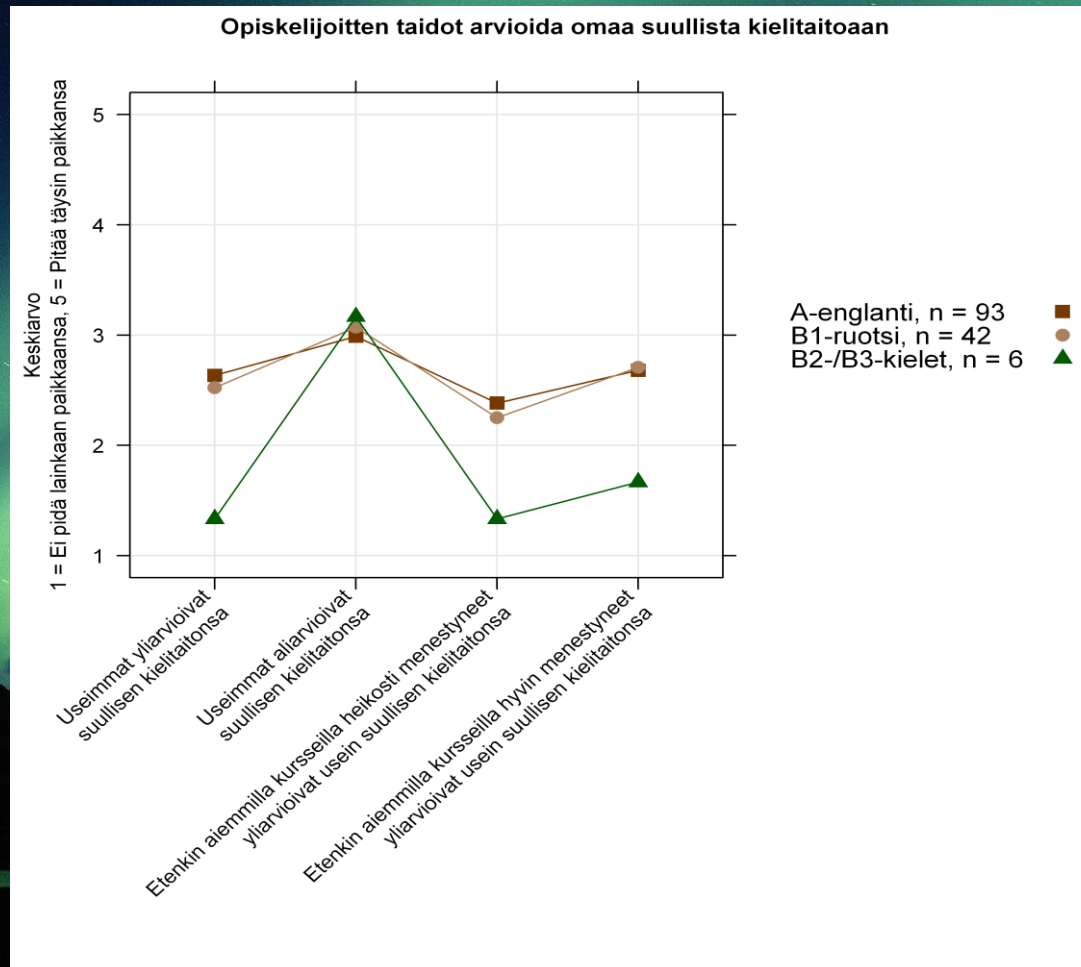
Oppilaiden itsearviointi opettajien raportoimana: Kuinka usein tarjotaan tilaisuus itsearviointiin?

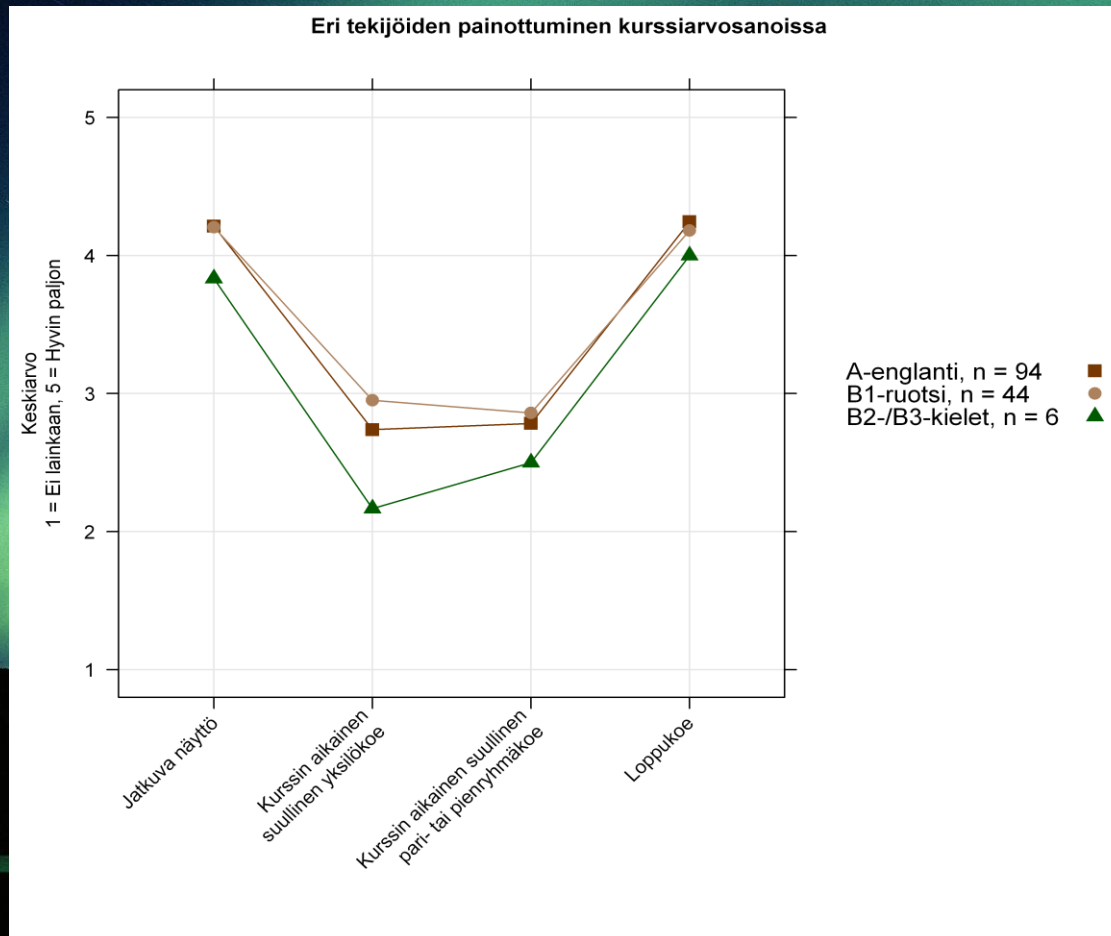
Opettajien kurssiarviointikäytännöt: Muodostumisperusteiden avoimuus

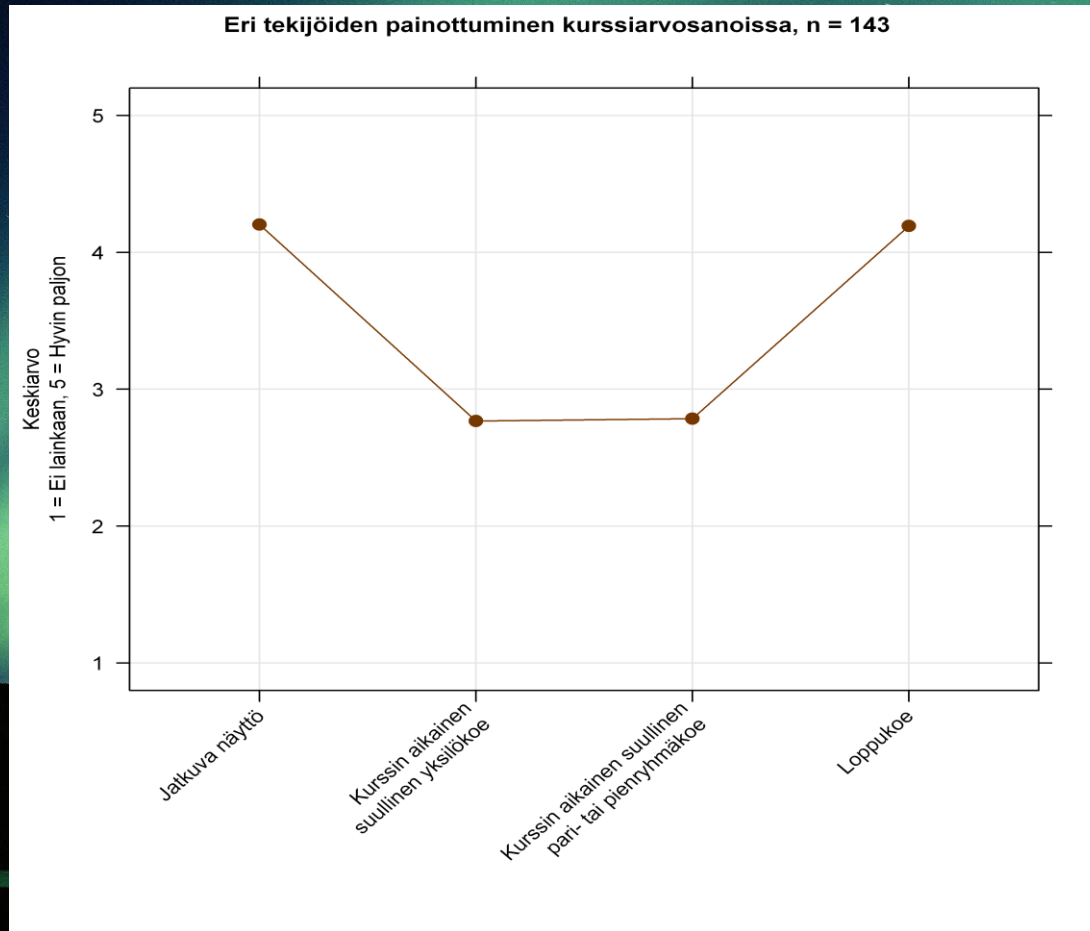
Opettajien käsitykset opiskelijoiden itsearviointitaidoista

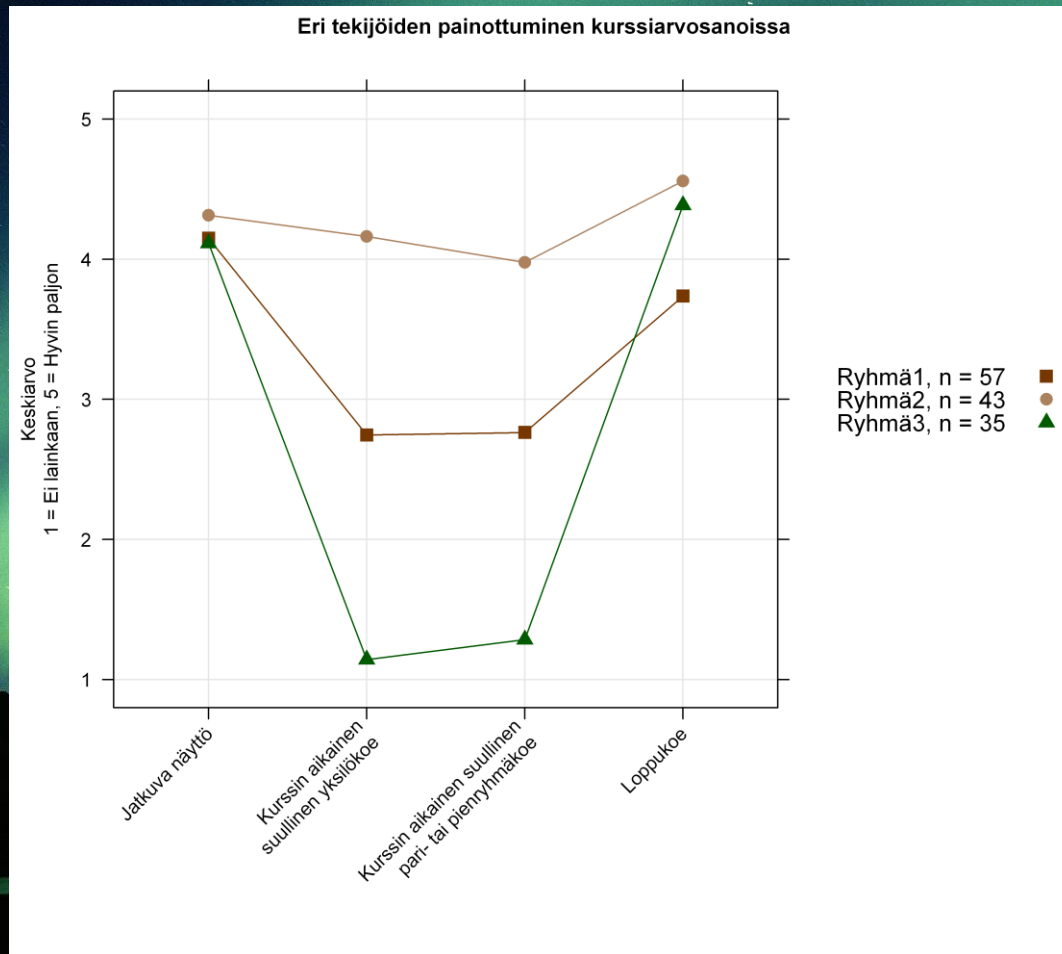
Opettajien kurssiarviointikäytännöt: Näyttöperusta

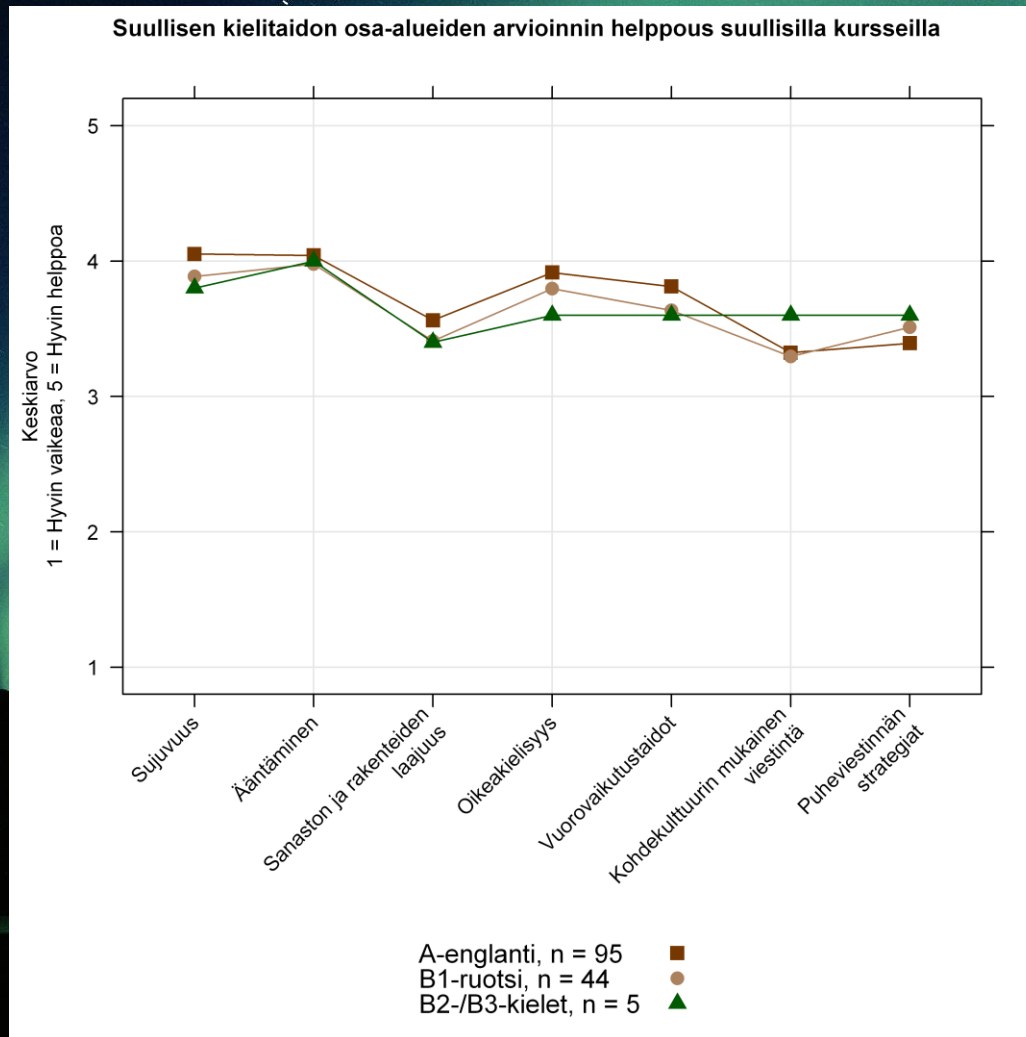
Opettajien kurssiarviointikäytännöt: Näyttöperusta

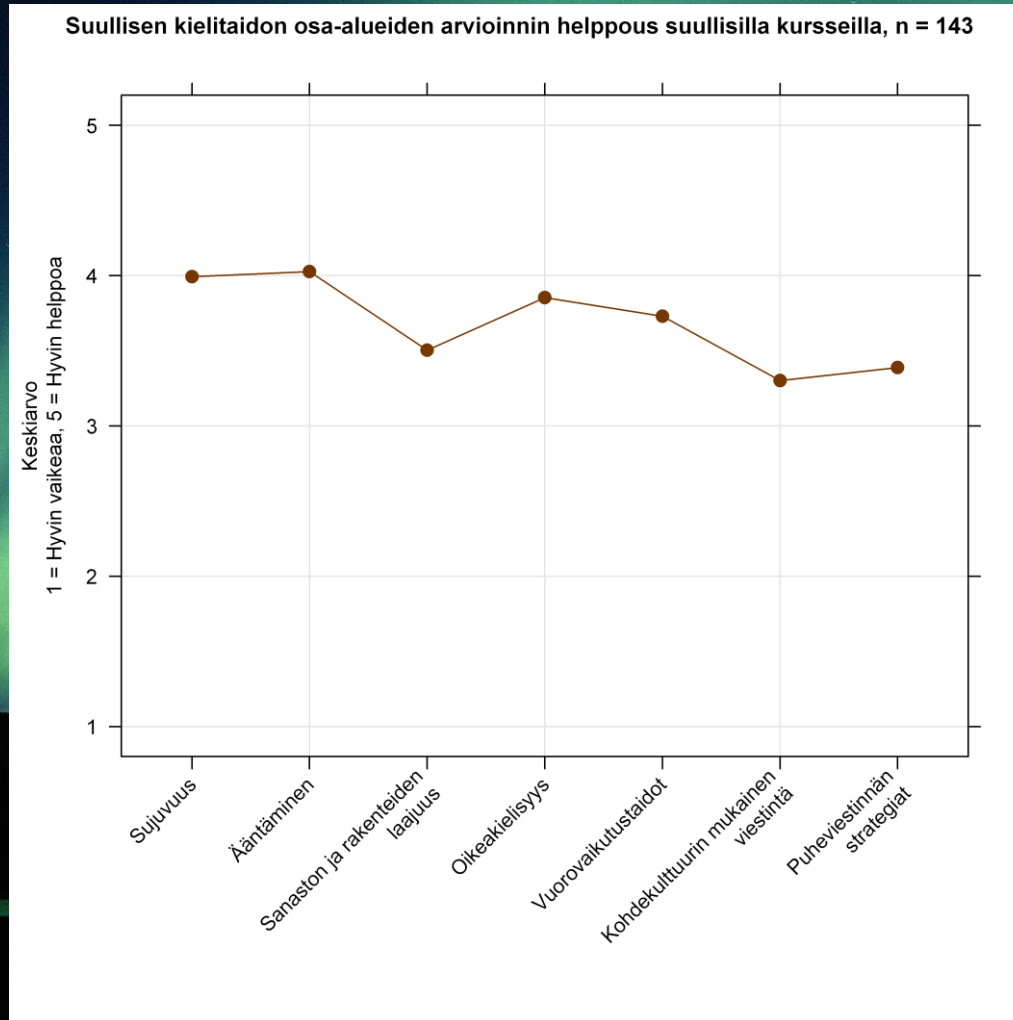
Opettajien kurssiarviointikäytännöt: Näyttöjen painotus

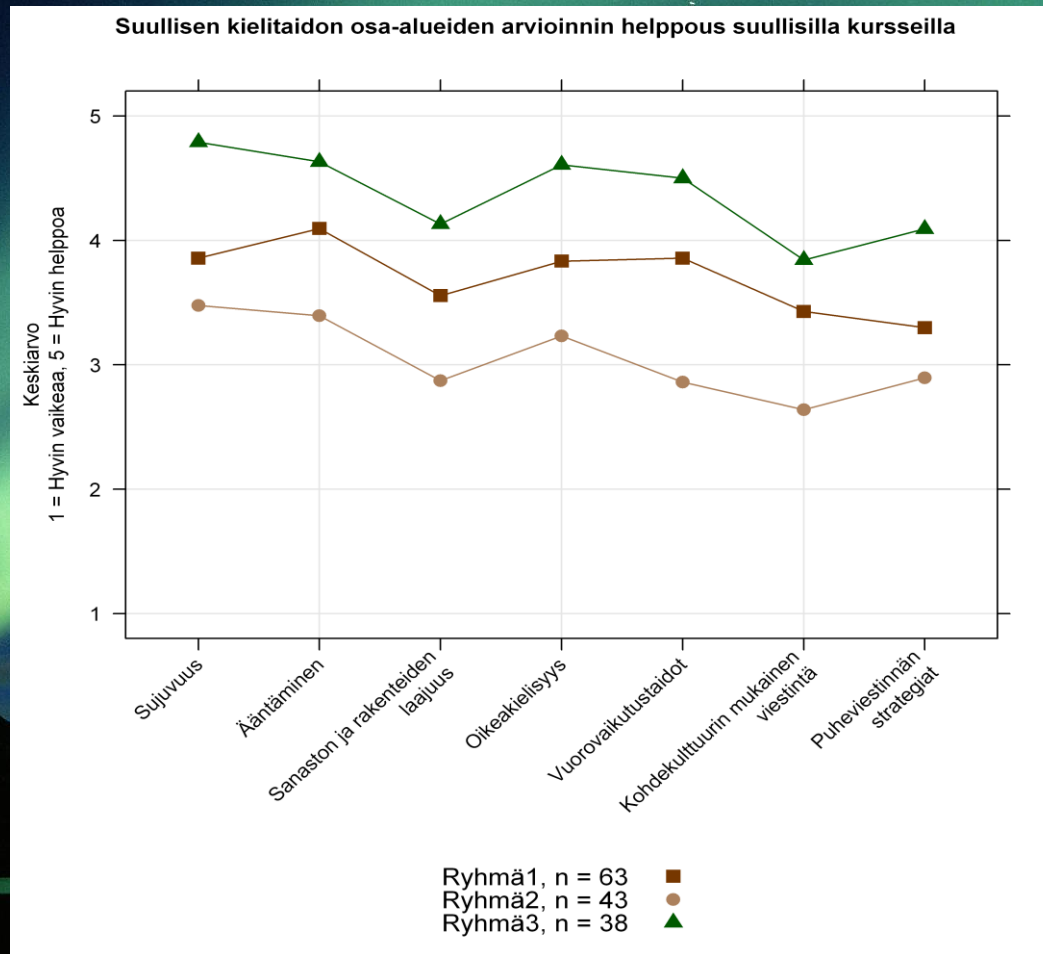
Käsitykset suullisen taidon osa-alueiden arvioinnista

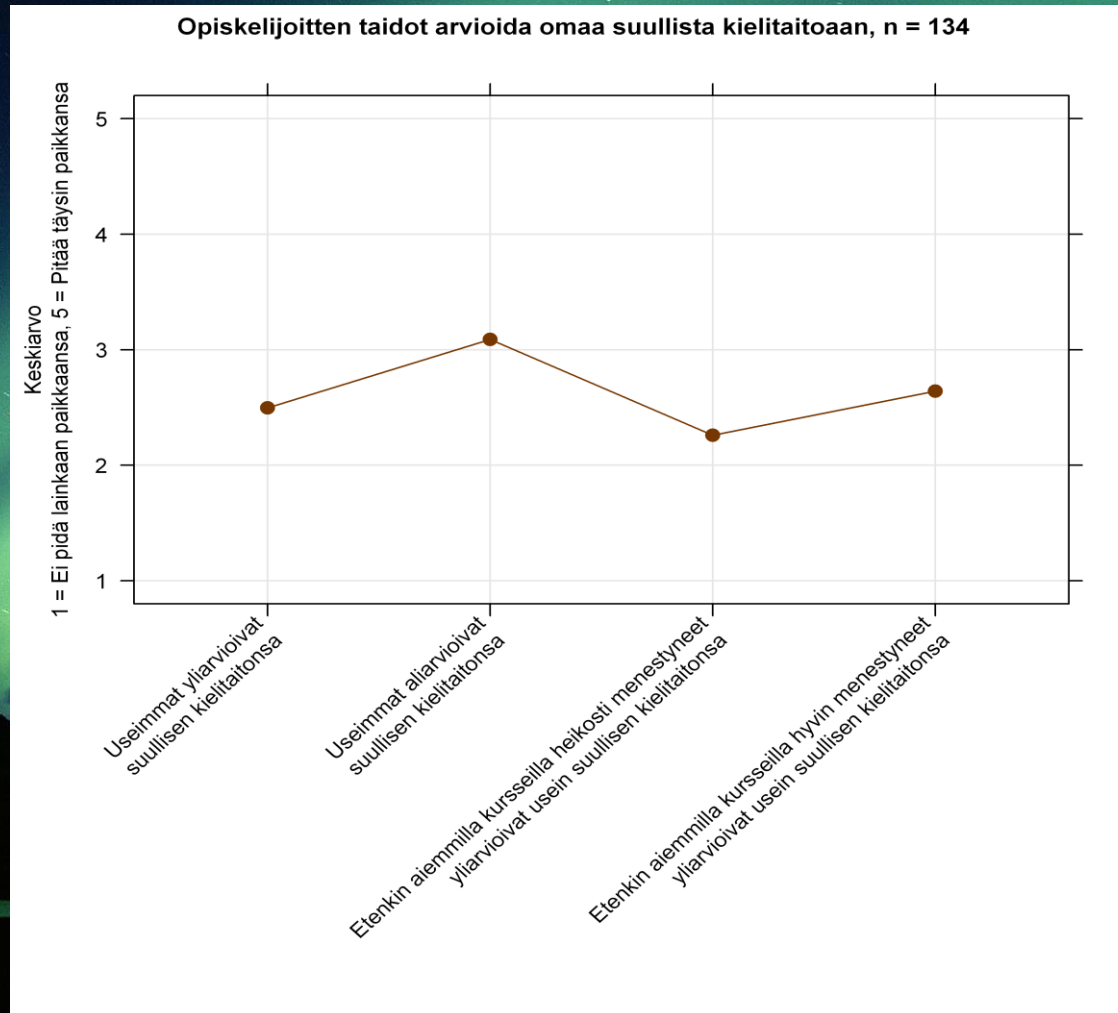
Käsitykset suullisen taidon osa-alueiden arvioinnista

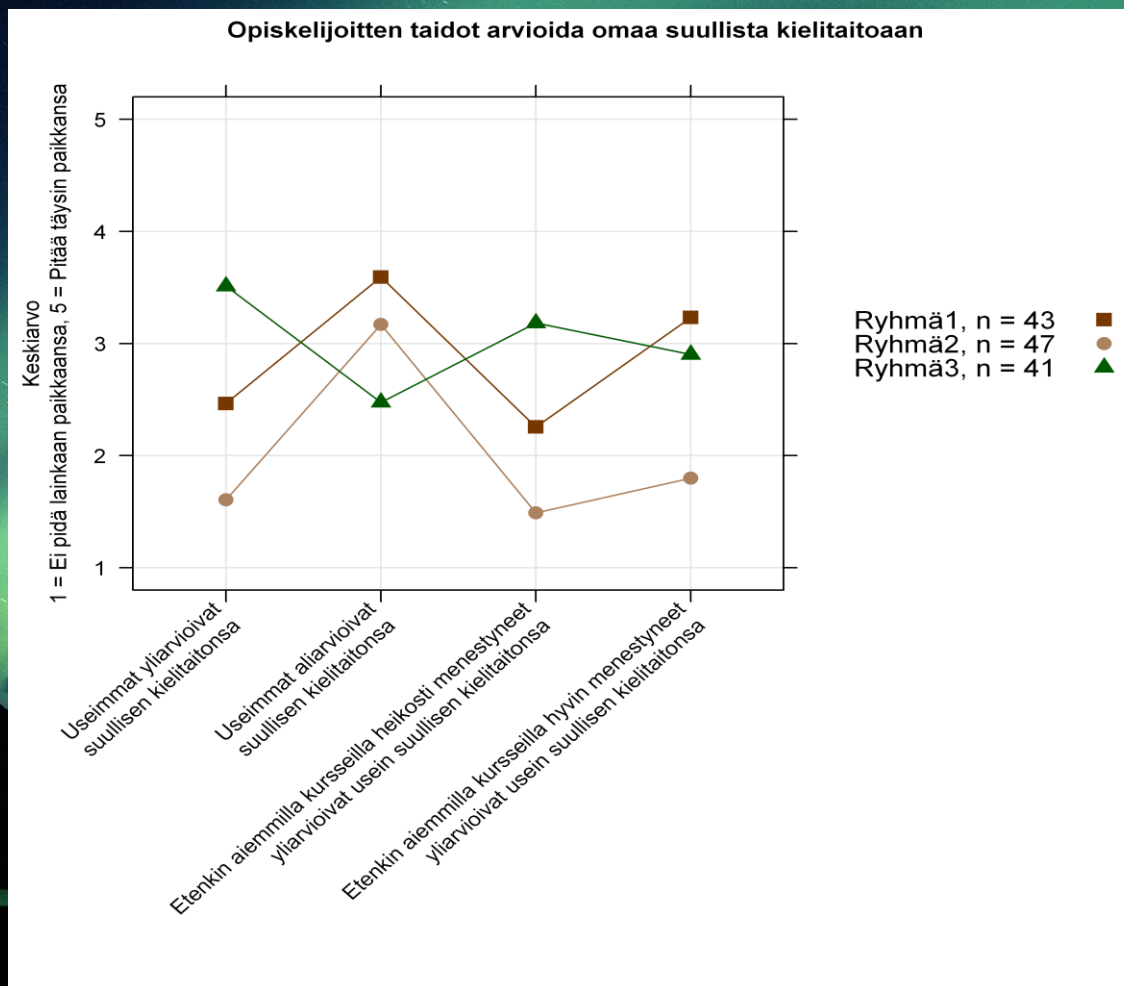
Käsitykset suullisen taidon osa-alueiden arvioinnista

Opettajien käsitykset opiskelijoiden itsearviointitaidoista

Opettajien käsitykset opiskelijoiden itsearviointitaidoista

Johtopäätöksiä ja suosituksia

- Formatiivisen arvioinnin yksipuolisuus
→ opettajien perehdyttäminen teknologian mahdollisuuksiin (kielisalkku)
- Epäsystemaattinen vaikutelmanvarainen näyttö suosittua
→ arviointikoulutus, tietoisuuden lisääminen
- Kirjallinen työskentely ja palaute harvinaista
- Formatiivisen arvioinnin jäsentymättömyys?
- Vertaispalaute harvinaisempaa kuin opettajan antama
- Yksilöpalaute tavallisempaa kuin ryhmäpalaute
- Sitoo opettajan aikaa vars. isoissa ryhmissä

Johtopäätöksiä ja suosituksia

- Kurssiarviointiperusteista tiedotetaan hyvin
- Itsearviointitaitoihin luotetaan
- Sanaston laajuuden ja kulttuurinmukaisen ilmaisun arviointia pidetään vaikeampana kuin suullisen taidon muita osa-alueita
- Oikeakielisyyden ja ääntämisen arviointia pidetään helpoimpana
- Kurssiarvosanassa painottuu voimakkaasti loppukoe
→ prosessinäytön aseman kohentaminen?

ERILAKIA RUOTSINOPETTAJIA

KLASSINEN KAUVUAKKA

KAIKEI PELKÄVÄT SITÄ,
MUTTA KUKAAN EI TIEDÄ MIESI.

EI-ME-OLLA-NIIN-PAHOJA-VAKUUTTELIJA

ON EMPPI JA SYMPPI JA
OLISI MIELELLÄN MYÖS COOL.

RUOTSI-FANAATIKKO

AJAA VOLVOLA JA TOIVOO SALAISESTI,
ETTÄ CARL PHILIP RAKASTUISI
PALAVASTI. HÄNEEN.

LEIPIINTYNYT LEIPÄOPETTAJA

VETÄÄ LÄPI SETIN PÄIVÄ
TOISENSA JÄLKEEN JA SAA
KYNNISMYSTESTEISSÄ HÖGA POÄNG.

finko

Kiitos!